

NOTA DE LA COMISSIÓ DE DEONTOLOGIA REFERENT A LA PRÀCTICA, PER PART DE METGES, DE PROCEDIMENTS TERAPÈUTICS COMPLEMENTARIS O NO CONVENCIONALS

Els procediments terapèutics complementaris o no convencionals, anomenats també teràpies alternatives, complementàries o pseudociències, són objecte d'un debat, recentment aguditzat, que enfronta, per una banda, el predomini de la ciència sobre la creença i, per l'altra, el fet que una part de la població confia en aquestes pràctiques i pot trobar-hi alleujament dels seus mals. La Comissió de Deontologia del CoMB ha debatut aquest tema i ha consensuat les següents consideracions:

1.- Qualsevol acte mèdic ha d'anar presidit per la lleialtat que el metge deu a la persona que atén, la salut de la qual s'ha d'anteposar a qualsevol altra conveniència (norma 8 del Codi de Deontologia del Consell de Col·legis de Catalunya). En tot moment del procés assistencial el metge ha d'anteposar els interessos del pacient als seus propis i no ha de traïr mai la confiança que aquest li ha dipositat per ser professional de la medicina.

2.- La medicina dita convencional (científica) té com a pilars fonamentals els coneixements, tant bàsics com clínics, adquirits mitjançant el mètode científic consensuat per la comunitat científica internacional. Qualsevol concepte fisiopatològic o procediment terapèutic alternatiu ha de ser investigat, utilitzant l'esmentat mètode científic, i incorporat a la pràctica quan els resultats positius siguin prou concloents.

3.- El mètode científic universalment acceptat en medicina pretén reduir al màxim la subjectivitat en la presa de decisions. Es basa fonamentalment en la comparació aleatoritzada amb grups control, utilitza models matemàtics i cada experiment està subjecte a nombrosos controls independents, abans de donar per bons els resultats.

4.- Els procediments terapèutics consensuats per cada situació patològica són aquells que han assolit la millor evidència disponible de la seva eficàcia, mitjançant el mètode científic.

5.- "Tothom té el dret a una atenció mèdica de bona qualitat, humana i tècnica. El metge ha de vetllar per la preservació d'aquest dret" (norma 9 del vigent Codi de Deontologia). El metge, doncs, té el deure d'indicar, per a cada persona que tracta i en funció de la malaltia que pateix, el procediment terapèutic que hagi assolit la millor evidència científica disponible de la seva eficàcia i el consens de la comunitat científica per a la seva utilització, quan es donin aquestes condicions, es a dir, quan aquest tractament existeixi.

6.- El metge té el deure de donar al pacient la informació adequada sobre la seva malaltia, el pronòstic i el tractament que li prescriu, pel que fa a l'eficàcia esperada i els possibles efectes secundaris. (norma 22 del Codi). Tot i que adaptada a les peculiaritats de cada pacient, la informació ha de ser entenedora, verídica, mesurada, discreta, prudent i esperançadora, però sense generar falses expectatives. Tanmateix, es respectarà el dret del malalt a no ser informat. Mai, però, i molt menys amb aquest pretext, s'actuarà mentint-li o contribuint a l'engany o a la confusió.

7- "El metge no ha de fomentar enganyoses esperances de guariment ni tampoc promourà falses necessitats relacionades amb la salut. També s'haurà d'abstenir d'emprar mitjans i/o missatges publicitaris que menystinguin la dignitat de la professió o tinguin afany de lucre." (norma 117 del Codi).

8.- Alguns procediments terapèutics no convencionals, tot i no disposar d'evidència científica de la seva eficàcia, poden ajudar el malalt a millorar el confort físic o psíquic i, per tant, a suportar millor la seva malaltia i els efectes secundaris d'alguns tractaments, bé per haver-hi dipositat la confiança, bé per la sensació reconfortant d'estar fent alguna cosa més per la seva salut.

9.- El metge que recomani o empri algun d'aquests procediments terapèutics no convencionals, haurà de tenir en compte que:

10.- En cap cas aquests procediments no convencionals poden substituir el tractament d'eficàcia clínica demostrada per a la malaltia que es tracta. Poden, per tant, ser tractaments complementaris, però no alternatius. "El metge està obligat a informar la persona que tracta de la necessitat de no abandonar cap tractament necessari, advertint-lo de manera clara i entenedora del caràcter no convencional ni substitutori del tractament. Així mateix, està obligat a coordinar-se amb el metge responsable del tractament bàsic" (norma 48 del Codi).

11.- El metge mai no s'aprofitarà, en benefici propi, dels malalts vulnerables a causa de l'angoixa o la desesperació que els causa una malaltia greu, o el temor de patir-la, oferint falses esperances de guarició o millora.

12.- No es poden emprar, ni que sigui com a procediments complementaris, substàncies o herbes no autoritzades per a ús humà.

Barcelona, novembre de 2018